

KLAGANDE
AA

MOTPART
Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 28 mars 2019
i mål nr 15969-18, se bilaga A

SAKEN
Sanktionsavgift

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar i första hand att han inte ska påföras en sanktionsavgift och i andra hand att sanktionsavgiften ska sättas ned. Han för fram bl.a. följande.

Han rapporterade försäljningen för sent, men det var inte fråga om någon medveten strategi utan enbart ett förbiseende. Den sena rapporteringen har inte på något sätt påverkat marknaden eller inneburit någon personlig vinst. Till följd av den röriga processen med det offentliga uppköpserbudandet tappades anmälan till Finansinspektionen bort. Det var ett ursäktligt misstag i den rådande situationen och förseelsen måste anses som ringa. Så fort misstaget uppmärksammades lämnade han in sin anmälan. Då hade marknaden redan fått information. Dessutom bör regelverkets kortvariga existens, frånvaron av praxis och frågans speciella natur tala till hans fördel. Sanktionsavgiften framstår som oproportionerligt hög jämfört med domar i allmän domstol i marknadsmissbruksfrågor.

Finansinspektionen anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Det som AA har fört fram i sitt överklagande medför inte att det finns några förmildrande omständigheter som påverkar sanktionsavgiftens storlek.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Ska en sanktionsavgift påföras?

Kammarrätten bedömer i likhet med Finansinspektionen att AA försäljning av aktier i Vigmed Holding AB omfattas av anmälningsplikt

enligt marknadsmissbruksförordningen¹. Han har anmält transaktionen för sent och det finns därför grund för ingripande.

Frågan är då om det finns skäl för att avstå från ingripande.

Enligt 5 kap. 17 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, kompletteringslagen, får Finansinspektionen avstå från ingripande bl.a. om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl.

I förarbetena till kompletteringslagen anges att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. En överträdelse skulle kunna vara ursäktlig om det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. (Prop. 2016/17:22 s. 391.)

Högsta förvaltningsdomstolen uttalade i avgörandet HFD 2019 ref. 72 att marknadsmissbruksförordningens syfte är att förbättra investerarens skydd på och förtroende för de finansiella marknaderna och då en anmälan till Finansinspektionen enligt artikel 19.1 ska göras *utan dröjsmål och senast* tre affärsdagar efter det datum som transaktionen gjordes, finns det skäl för en restriktiv tillämpning av undantagsbestämmelserna i 5 kap. 17 § kompletteringslagen. Av avgörandet framgår vidare att transaktionens belopp kan ha betydelse för att avgöra om överträdelsen ska anses vara bagatellartad.

AA har fört fram att han av förbiseende har begått ett ursäktligt misstag och att marknaden redan fått information om förvärven genom pressmeddelanden.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning)

Kammarrätten anser att det inte har kommit fram något som tyder på att AA underlåtenhet att i tid anmäla den aktuella transaktionen har berott på vinstintresse eller någon sorts medveten önskan om att undanhålla marknaden informationen. Finansinspektionen har inte heller gjort gällande detta. Kammarrätten bedömer att det i förarbetena angivna begreppet ”förbiseende” vid en rent språklig tolkning kan inrymma en situation där den anmälningsskyldiges underlåtenhet att i tid anmäla sin transaktion beror på att denne t.ex. varit okunnig om reglerna eller haft dålig uppsikt över transaktionens avslutande moment.

Marknadsmisbruksförordningens syfte är att förhindra marknadsmissbruk för att säkerställa de finansiella marknadernas integritet och förbättra investerares skydd på och förtroende för marknaderna. För att uppnå detta syfte har särskild betydelse fästs vid transaktioner som genomförs av personer i ledande ställning. Något krav på att en sen anmälan lett till vinst eller förlust finns inte i lagstiftningen. Mot denna bakgrund kan det enligt kammarrättens mening inte ha varit lagstiftarens avsikt att varje sådan icke-uppsåtlig underlåtenhet att i tid anmäla transaktionen ska betraktas som ett förbiseende som medför att överträdelsen anses ursäktlig. Med en sådan innebörd skulle en sen eller utebliven anmälan i förhållandevis många fall kunna anses ursäktlig, vilket inte ligger i linje med lagstiftningens syfte.

Finansinspektionens insynsregister utgör den officiella informationskanalen för den aktuella sortens transaktion. Även andra aktörer än aktieägarna kan ha intresse av informationen. Köparen gick genom pressreleaser ut med information om den pågående uppköpsprocessen och att Henrik Olsen genom tecknande av en s.k. irrevocable haft en avtalsrättslig skyldighet att fullfölja transaktionen. Att information om transaktionen offentliggjorts på detta sätt kan enligt kammarrätten inte tillmätas någon betydelse, eftersom aktörerna på marknaden ska kunna lita på att information som tillhandahålls genom

behörig myndighet är komplett, och inte behöva söka information via andra kanaler.

Mot bakgrund av detta samt transaktionens storlek och förseningen kan den aktuella överträdelsen inte betraktas som ringa eller ursäktlig. Det har inte heller kommit fram andra omständigheter som medför att det annars finns särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Sanktionsavgiftens storlek

Nästa fråga är hur sanktionsavgiftens storlek ska fastställas.

Vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn bl.a. tas till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, den berörda personens finansiella ställning, samt om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av regelöverträdelsen. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar (5 kap. 15 och 18 §§ kompletteringslagen). De omständigheter som anges i lagtexten är exemplifierande och hänsyn kan tas även till andra omständigheter. En sammanvägd bedömning ska göras av omständigheterna i det enskilda fallet. (Prop. 2016/17:22 s. 223 och 390.)

Utifrån de kriterier som framgår av kompletteringslagen har Finansinspektionen tagit fram riktlinjer (FI dnr 18-3401) för bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i en schablonmodell som utgår från transaktionens storlek samt förseningens längd i antal handelsdagar. Finansinspektionen har i riktlinjerna exemplifierat omständigheter, utöver de som framgår direkt av lagtext, som bedöms kunna leda till en sänkning eller höjning av sanktionsavgiften.

Högsta förvaltningsdomstolen uttalade i avgörandet HFD 2019 ref. 72 att det ska göras en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet och att Finansinspektionens riktlinjer för sanktionsavgifter bör kunna tjäna som utgångspunkt vid bedömningen av en sanktionsavgifts storlek.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Finansinspektionen har bestämt sanktionsavgiften till det schablonbelopp som följer av dess riktlinjer. Det har inte kommit fram att AA har gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Han har gjort en anmälan så snart han uppmärksammade sitt misstag. Samtidigt är det han som bär hela ansvaret för överträdelsen som har rört ett stort belopp och som har varit betydande. Den behöriga myndigheten har till följd av överträdelsen inte kunnat tillhandahålla marknaden viktig information, något som pressmeddelanden inte kan kompensera. Till detta kommer att sanktionsavgifter enligt marknadsmissbruksförordningen måste ha en avskräckande effekt (skäl 71). Prövningen i allmän domstol gäller marknadsmissbrukssituationer som kan leda till både straffrättsliga påföljder och administrativa sanktioner, t.ex. insiderhandel och marknadsmanipulation. Sådana överträdelser är av en annan karaktär än den som det nu är fråga om, som gäller öppenhet och transparens. Kraven på offentliggörande av transaktioner riktar sig till personer som har en särskild ställning och där det av denna anledning ställs särskilda krav för att uppnå öppenhet på marknaden. Mot denna bakgrund kan den praxis som utvecklats i allmän domstol när det gäller sanktionsavgifter på det kriminaliserade området inte tas till intäkt för att en sanktionsavgift som gäller en sen anmälan är oproportionerlig.

Kammarrätten anser vid en sammanvägning av samtliga omständigheter som har kommit fram att det inte finns skäl att fastställa sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 62 000 kr. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Pär Hemmingsson
kammarrättsråd
ordförande

Cecilia Bohlin
kammarrättsråd
referent

Susanne Ericson
kammarrättsråd